

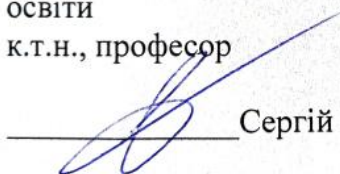
**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ
МЕДИЦИНИ ТА БІОТЕХНОЛОГІЙ ІМЕНІ С.З. ГЖИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ МЕХАНІКИ, ЕНЕРГЕТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ
ТЕХНОЛОГІЙ
КАФЕДРА ПРАВА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

к.т.н., професор

Сергій КОРОБКА

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Правознавство»**

перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
освітньо-професійна програма «Відновлювані джерела енергії та
гідроенергетика»
спеціальність 145 «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика»

ВИКЛАДАЧ

НЕСТЕРЕНКО АННА ОЛЕКСАНДРІВНА	
<i>E-mail:</i>	<i>nesterenkoao@lnup.edu.ua</i>
<i>Google Scholar</i>	<i>https://scholar.google.com.ua/citations?user=emNVw2wAAAAJ&hl=uk</i>
<i>Researcher ID:</i>	<i>C-7452-2018</i>
<i>ORCID</i>	<i>https://orcid.org/0000-0003-1482-7132</i>

В.о. доцента кафедри права Львівського національного університету природокористування, докторка філософії у галузі права зі спеціальності 081 «Право». Викладачка з 10-річним досвідом, авторка та співавторка понад 35 наукових досліджень, та понад 30 навчально-методичних розробок.

Читає курс: *Правознавство*

Сфера наукових інтересів: *адміністративно-правові механізми дотримання прав дітей в інформаційному середовищі; особливості здійснення публічних закупівель в аграрному секторі; проблематика правового регулювання відносин в медичній сфері; особливості розвитку соціальної сфери України під впливом глобалізаційних процесів.*

Анотація курсу. Дисципліна «Правознавство» передбачає вивчення основних положень таких галузей права України, як: основи теорії держави і права, основи конституційного права, правова поведінка, правопорушення і юридична відповідальність, основи кримінального права, основи адміністративного права, основи цивільного права, основи сімейного права, основи господарського права, основи трудового права, основи екологічного права та ін.

Навчальна дисципліна «Правознавство» є обов'язковою навчальною дисципліною, що належить до циклу загальної підготовки за освітньо-професійною програмою «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика», яка викладається в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS). Підсумковий контроль – залік.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою освітньої компоненти «Правознавство» для студентів спеціальності 145 «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про правову систему України та міжнародне право, розвиток правової культури й правосвідомості, набуття знань щодо основних галузей права та механізмів правового регулювання суспільних відносин, зокрема у сфері енергетики та екології, а також забезпечення здатності застосовувати правові норми у професійній діяльності для вирішення практичних завдань, захисту прав та інтересів, дотримання законності й сприяння сталому розвитку та екологічній безпеці.

Завданням освітньої компоненти «Правознавство» є ознайомлення студентів з основними галузями права та правовими механізмами регулювання суспільних відносин, формування навичок аналізу й застосування правових норм у професійній діяльності, розвиток правового мислення та культури, забезпечення розуміння прав і обов'язків громадян, суб'єктів господарювання та державних органів, а також усвідомлення ролі права у забезпеченні сталого розвитку, екологічної безпеки та ефективної діяльності у сфері відновлюваних джерел енергії та гідроенергетики.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни (зміст)

Тема 1.	Основи теорії держави і права. Правова поведінка, відповідальність та академічна доброчесність.
Тема 2.	Основи конституційного та адміністративного права України.
Тема 3.	Основи кримінального права.
Тема 4.	Основи цивільного та сімейного права.
Тема 5.	Основи трудового права України.
Тема 6.	Основи фінансового, бюджетного, податкового та митного права України
Тема 7.	Основи земельного та екологічного права.

Відповідно до освітньо-професійної програми «Відновлювані джерела енергії та гідроенергетика» вивчення дисципліни забезпечує набуття здобувачами таких компетентностей та програмних результатів навчання:

Інтегральна	Здатність розв'язувати спеціалізовані задачі та вирішувати
-------------	--

компетентність	практичні проблеми під час професійної діяльності у галузі відновлюваних джерел енергії та гідроенергетики або у процесі навчання, що передбачає застосування теорій та методів фізики та інженерних наук і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК14. Здатність працювати в команді.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)	СК7. Здатність оцінювати енергетичну ефективність об'єктів, розробляти та впроваджувати енергоощадні технології. СК11. Здатність забезпечувати надійне функціонування обладнання відновлюваних джерел енергії, визначати характеристики специфічних матеріалів, процесів і продуктів у відновлюваній енергетиці та гідроенергетиці.
Програмні результати навчання (ПРН)	ПРН1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися власними правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу. ПРН2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній та енергетичній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя. ПРН4. Встановлювати зв'язок між інженерною діяльністю та впливом її на навколишнє середовище, застосовувати ефективні заходи щодо охорони навколишнього середовища. ПРН12. Приймати ефективні рішення з урахуванням проблем безпеки довкілля і правових питань, соціальних та екологічних наслідків технічних рішень, кодексу професійної етики і норм інженерної практики. ПРН19. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.

ТРИВАЛІСТЬ КУРСУ: 3 кредити (90 годин)

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Організація навчання спрямована на формування у здобувачів вищої

освіти системних знань про правову систему України, розвиток компетентностей у сфері правового аналізу, аргументації та прийняття рішень, необхідних для забезпечення законності, правопорядку та захисту прав і свобод людини.

Навчання за дисципліною «Правознавство» організовується у формі лекційних, практичних та семінарських занять, а також передбачає самостійну та індивідуальну роботу здобувачів вищої освіти. Додатково проводяться консультації, спрямовані на поглиблення розуміння окремих тем та підтримку при виконанні індивідуальних завдань.

Лекційні заняття реалізуються з використанням різних форм подачі матеріалу:

- лекції з елементами проблемного викладу стимулюють аналітичне мислення через постановку запитань, що мають дискусійний або практичний характер.
- інформаційно-роз'яснювальні лекції забезпечують структуроване пояснення нормативно-правових актів, термінів, понять, що формують базу знань здобувача.
- оглядові лекції узагальнюють актуальні зміни законодавства, судову практику та міжнародний досвід у сфері архітектури та містобудування.
- лекції-бесіди дозволяють встановити діалог між викладачем і студентами, акцентуючи увагу на ключових аспектах теми.
- лекції-візуалізації передбачають використання технічних засобів навчання (презентацій, схем, відео), що супроводжуються коментарями викладача.

Практичні заняття спрямовані на формування навичок правозастосування. Здобувачі працюють з нормативними документами, аналізують правові ситуації, виконують письмові завдання, готують доповіді та презентації. Застосовуються такі методи, як:

- моделювання правових ситуацій (наприклад, отримання дозволу на будівництво, захист авторських прав).
- рольові ігри, де студенти виконують функції архітектора, замовника, представника органу влади тощо.

Самостійна та індивідуальна робота включає:

- підготовку аналітичних записок, есе, презентацій.
- ознайомлення з нормативно-правовими актами, судовою практикою.
- виконання індивідуальних завдань, таких як розробка юридичних моделей, аналіз договорів, підготовка правових висновків.

У навчальному процесі активно використовуються цифрові та мультимедійні методи:

- онлайн-платформи для тестування, обговорення, спільної роботи над кейсами.
- презентації, відеоматеріали, інтерактивні схеми для візуалізації складних правових процесів.

Завдання для самостійного вивчення навчальної дисципліни «Правознавство»

1	Правова держава, громадянське суспільство та механізми захисту прав людини
2	Засади місцевого самоврядування та адміністративні послуги.
3	Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння.
4	Тема 4. Особливі види цивільно-правових договорів та спадкове право.
5	Особливості праці окремих категорій працівників та трудові спори.
6	Податковий контроль та митні платежі.
7	Правовий режим територій та об'єктів природно-заповідного фонду.

ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ
«Правові аспекти адміністративно-територіальної реформи»

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст
1	<i>Тема 1. Основи теорії держави і права. Правова поведінка, відповідальність та академічна доброчесність.</i> Вивчаються фундаментальні поняття держави (сутність, функції, форма) та права (ознаки, джерела); основи правової поведінки та правопорушення (склад, види). Ключовим елементом є розуміння юридичної відповідальності та її принципів, а також правових засад академічної доброчесності та відповідальності за її порушення в освітньому процесі.
2	<i>Тема 2. Основи конституційного та адміністративного права України.</i> Вивчаються конституційний лад України, принципи народовладдя, інститут громадянства та системи найвищих органів державної влади та основи адміністративного права, яке регулює відносини у сфері державного управління. Акцентується увага на понятті адміністративного правопорушення та видах адміністративної відповідальності (штрафи, стягнення), що є важливим для управлінців.
3	<i>Тема 3. Основи кримінального права.</i> Вивчаються такі ключові інститути, як поняття та ознаки кримінального правопорушення, його стадії, форми вини (умисел, необережність) та співучасть. Вивчаються мета, функції та види кримінального покарання.
4	<i>Тема 4. Основи цивільного та сімейного права.</i> Тема охоплює загальні положення цивільного права (предмет, метод, правовідносини). Особлива увага приділяється інституту права власності та його захисту. Розглядаються основи зобов'язального права та цивільно-правових договорів. Блок сімейного права вивчає поняття шлюбу, умови його укладення та припинення, майнові та особисті права подружжя, а також інститут опіки/піклування.
5	<i>Тема 5. Основи трудового права України.</i> Вивчаються норми, що регулюють трудові відносини. Розкривається поняття трудового права, його функції та джерела. Центральними питаннями є зміст і порядок укладення, зміни та припинення трудового

	договору (контракту), а також роль колективного договору у регулюванні трудових відносин на підприємстві.
6	Тема 6. Основи фінансового, бюджетного, податкового та митного права України. Тема зосереджена на фінансовому праві, що регулює публічну фінансову діяльність держави. Розглядаються його основні підгалузі: бюджетне право (засади формування та використання бюджетної системи), податкове право (види податків і зборів, принципи оподаткування) та митне право (митні режими та митна територія).
7	Тема 7. Основи земельного та екологічного права. Вивчаються норми регулювання природних ресурсів. У частині земельного права вивчаються форми власності на землю (державна, комунальна, приватна), поняття земельної ділянки та підстави набуття права власності. Екологічне право розкриває принципи охорони навколишнього середовища, поняття права власності на природні ресурси та основи права природокористування.
Усього годин	

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «Правознавство»

№ з/п	Назви тем та їх короткий зміст
1	Тема 1. Основи теорії держави і права. Правова поведінка, відповідальність та академічна доброчесність. Аналіз та кваліфікація правопорушень (дисциплінарних, адміністративних, кримінальних) за їхнім складом. Розбір ситуаційних завдань із застосування юридичної відповідальності. Формулювання внутрішніх правил забезпечення академічної доброчесності.
2	Тема 2. Основи конституційного та адміністративного права України. Робота з текстом Конституції України для визначення прав, свобод та обов'язків громадян. Практичне застосування норм Адміністративного кодексу: аналіз процедур притягнення до адміністративної відповідальності та видів адміністративних стягнень у типових управлінських ситуаціях.
3	Тема 3. Основи кримінального права. Практичний розбір фабули злочину: кваліфікація діяння, визначення об'єктивних та суб'єктивних ознак. Визначення стадій вчинення кримінального правопорушення, встановлення форм вини та ролі співучасників на конкретних прикладах.
4	Тема 4. Основи цивільного та сімейного права. Рішення ситуаційних завдань щодо права власності (межі здійснення, підстави набуття та захист). Аналіз умов дійсності та недійсності цивільно-правових договорів. Розгляд питань припинення шлюбу, поділу майна подружжя та укладення шлюбного договору.
5	Тема 5. Основи трудового права України.

	Робота з нормативно-правовими актами, що регулюють працю. Практичне оформлення трудового договору (контракту). Аналіз законних підстав для звільнення (розірвання трудового договору) та розрахунків гарантій і компенсацій працівникам.
6	Тема 6. Основи фінансового, бюджетного, податкового та митного права України Аналіз структури бюджетної системи України та її основних джерел. Практична робота з прикладами розрахунку основних податків та зборів. Вивчення правових засад здійснення митних режимів та митного контролю (наприклад, для суб'єктів ЗЕД).
7	Тема 7. Основи земельного та екологічного права. Визначення та класифікація форм власності на землю. Розгляд підстав та порядку набуття права власності на земельні ділянки, у тому числі для юридичних осіб. Аналіз правових механізмів права природокористування та застосування екологічної відповідальності за порушення законодавства.

МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Контроль знань здобувачів вищої освіти здійснюється з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу, сформованості правових компетентностей та здатності застосовувати знання у практичних ситуаціях, пов'язаних із адміністративно-територіальною реформою.

Поточний контроль

- здійснюється протягом семестру на практичних заняттях та під час самостійної роботи;
- фронтальне та індивідуальне опитування за темами курсу;
- усне та письмове тестування;
- аналіз ситуаційних завдань (кейсів);
- перевірка рефератів, аналітичних записок, презентацій;
- оцінювання індивідуальних завдань (есе, моделі, правові висновки)⁴

Проміжний контроль проводиться у формі модульного тестування

Підсумковий контроль (ЗАЛІК) здійснюється у формі письмового тестування (тестові та відкриті запитання) та усної співбесіди за ключовими темами курсу

КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ

Відпрацювання пропусків занять – студент, який пропустив заняття, самостійно вивчає матеріал, за наведеними джерелами в методичних матеріалах курсу, виконує розв'язок завдань та надає викладачеві в час, відведений для консультацій.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, диференційованого заліку, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	

82–89	B	добре	зараховано
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Питання для контролю з дисципліни
«Правові аспекти адміністративно-територіальної реформи»

1. 1. Держава та її ознаки.
2. Основні теорії походження держави.
3. Характеристика форм держави.
4. Характеристика форми державного правління.
5. Характеристика форми державного територіального устрою.
6. Поняття, риси та структура механізму держави.
7. Правова держава, її сутність та основні риси.
8. Поняття права та його основні ознаки.
9. Види нормативно-правових актів.
11. Поняття та елементи системи права.
12. Поняття та структура законодавства. Основні форми систематизації законодавства.
13. Поняття та структура норми права.
14. Поняття та види суб'єктів і об'єктів правовідносин.
15. Поняття та види правомірної поведінки.
16. Поняття та види правопорушень.
17. Поняття та види юридичної відповідальності.
18. Поняття та основні принципи конституційного ладу України.
19. Основні права і свободи людини і громадянина в Україні.
20. Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні
21. Підстави виникнення права власності.
22. Фінансове право: поняття, предмет, методи.
23. Черговість спадкування за законом.
24. . Речово-правові способи захисту цивільних прав.
25. Загальна характеристика права власності та інших речових прав.
26. . Характеристика Кримінального кодексу України.
27. . Поняття та функції кримінального права України.
28. . Поняття та види адміністративних стягнень.
29. Загальна характеристика правозахисних органів України.
30. Джерела цивільного права України.
31. Поняття та елементи цивільно-правових відносин.
32. Суб'єкти цивільно-правових відносин. Цивільна правосуб'єктність фізичної особи.
33. Поняття юридичної особи та її ознаки. Цивільна правосуб'єктність юридичної особи.

34. Поняття та форми права власності в Україні.
35. Суб'єкти права власності та захист їх прав.
36. Поняття і система зобов'язального права.
37. Спадкування за законом та за заповітом.
38. Поняття та ознаки сім'ї. Порядок укладення та припинення шлюбу.
39. Позбавлення батьківських прав. Опіка. Піклування.
40. Джерела трудового права.
41. Поняття колективного договору і колективної угоди.
42. Трудовий договір: поняття, сторони, зміст і види.
43. Підстави та порядок розірвання трудового договору.
44. Робочий час і його види.
45. Поняття і види часу відпочинку.
46. Особливості праці жінок та молоді.
47. Трудова дисципліна. Види, порядок накладення і зняття дисциплінарних стягнень.
48. Матеріальна відповідальність сторін трудових правовідносин.
49. Порядок розгляду індивідуальних і колективних трудових спорів.
50. Джерела адміністративного права України.
51. Характеристика Кодексу законів про працю України.
52. Поняття та ознаки адміністративно-правових норм.
53. Поняття та ознаки адміністративно-правових відносин.
54. Поняття та ознаки адміністративного правопорушення.
55. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності.
56. Поняття, завдання та принципи кримінального права України.
57. Поняття, ознаки та склад кримінального правопорушення.
58. Стадії та співучасть у кримінальному правопорушенні.
59. Підстави кримінальної відповідальності.
60. Поняття та види кримінальних покарань.
61. Звільнення від кримінальної відповідальності.
62. Порядок укладання шлюбу і створення сім'ї.
63. Опіка і піклування.
64. Права та обов'язки власників і наймачів житлового приміщення.
65. Шлюбний контракт.
66. Джерела господарського права України.
67. Суб'єкти та об'єкти господарських правовідносин.
68. Поняття і види підприємницької діяльності.
69. Суб'єкти підприємницької діяльності.
70. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.
71. Правовий статус земель.
72. Бюджетна система України: поняття та принципи.
73. Відповідальність за порушення земельного законодавства.
74. Поняття відносини і предмет правового регулювання земельного права.
75. Джерела земельного права.
76. Права та форми власності на землю.
77. Джерела екологічного права України.
78. Поняття, предмет та принципи екологічного права України.
79. Екологічні права та обов'язки громадян.

Рекомендована література

Базова

1. Герц А.А., Кравчук С.Й. Правознавство: навчальний посібник. Обкладинка тверда. К. : Видавничий дім «КОНДОР», 2023. 280 с.
2. Балюк Г. І., Демський Е. Ф., Ковальський В. С. [та ін.]. Правознавство: підручник; за відп. ред. О. В. Дзери. Видавництво Юрінком Інтер, 2024. 632 с.
3. Адміністративне право та адміністративний процес. Повний курс : підручник / В. Галуцько, П. Діхтієвський, А. Берлач та ін. ; за заг. ред. В. Галуцька, В. Фелика. Вид. 5-те. Одеса : Видавництво «Юридика», 2025. 700 с.
4. Цивільне право. Загальна частина : навч. посіб. / [О. Є. Аврамова, Ц58 А. С. Горбенко, Н. О. Горобець та ін.] ; за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
5. Екологічне право : підручник / [А. П. Гетьман, Г. В. Анісімова, Є. П. Суєтнов та ін.] ; за ред. А. П. Гетьмана ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2024. 1008 с.
6. Брездень В. Кримінальне процесуальне право: навч. посібн. Львів: ЛНУВМБ імені С.З. Гжицького, 2024. 234 с.
7. Машков А. Д. Теорія держави і права: підручник. Київ: Алерта, 2024. 452 с.
8. Конституційне право України : Підручник. 11-е видання: (присвячене 30-ій річниці заснування юридичного факультету ДВНЗ «Ужгородський національний університет») перероблене та доповнене. Ужгород : РІК-У, 2023. 536 с.
9. Бутинська Р. Я., Мокрицька Н. П. Трудове право України : навчальний посібник. Львів : «Галицька видавнича спілка», 2022. 312 с.
10. Годованюк А. Й., Харитонova Т. Є., Гавриш Н. С., Григор'єва Х. А., Заверюха М. М., Канівець Л. А., Караханян К. М., Караханян К. М. Земельне право : навч.-метод. посіб. для студентів усіх факультетів та форм навчання за спеціальністю 081 «Право» / за ред. проф. Т. Є. Харитонової. Луцьк. 2024. 156 с.
11. Дякович М. М. Сімейне право України : навч. посіб. Харків : ЕКУС, 2022. 416 с.
12. Інтелектуальна власність та авторське право: Навч. посіб. для студ. ВНЗ /І.М. Чістякова, І.Б. Кривдіна, Д.В. Буряк та ін./ 204 с. т. 2023 р.
13. Фінансове право : підручник / [О. О. Дмитрик, К. В. Єфремова, А. М. Котенко та ін.] ; за ред. О. О. Дмитрик ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. – Харків : Право, 2024. 704 с.
14. Податкове право : підручник / за ред. Д. О. Гетманцева та М. П. Кучерявенка ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків : Право, 2025. 488 с.
15. Митне право: підручник / за заг. ред. О. П. Рябченко, Л. М. Дорофєєвої. Луцьк : Вежа-Друк, 2024. 548 с.
16. Музика-Стефанчук О.А., Якимчук Н.Я. Сучасне фінансове право. Право публічних фінансів: підручник. Київ: АртЕк, 2024. 656 с.

17. Міжнародний захист прав людини : навчальний посібник для підготовки до ЄФВВ. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 300 с.
18. Академічна доброчесність: навч. посібник / [В. М. Пивоваров (керівник авт ... ун-т імені Ярослава Мудрого, 2024. 25 с.

Допоміжна

1. Конституція України від 8 червня 1996 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Земельний кодекс України: Закон України від 25 жовтня 2001 року № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
3. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 року. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон України від 7 грудня 1984 року № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
5. Цивільний кодекс України Відомості Верховної Ради України 2003. № 40-44. ст.356.
6. Земельний кодекс України: Кодекс України; Закон від 25.10.2001 № 2768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>.
7. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку : Закон України від 08 лютого 1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-vr#Text>.
9. Про державний контроль за використанням та охороною земель : Закон України від 19 червня 2003 р. № 963-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/963-15#Text>.
10. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24 лютого 1994 р. № 4004-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text>.
11. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання : Закон України від 14 січня 1998 р. № 15/98-вр. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-vr#Text>.
12. Паризька угода: Угода Орг. Об'єдн. Націй від 12.12.2015: станом на 14 лип. 2016 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_l61#Text
13. Як ООН підтримує Цілі сталого розвитку в Україні. Організація Об'єднаних Націй (Україна): вебсайт. URL: <https://ukraine.un.org/uk/sdgs>
14. Європейський Зелений Курс. Екодія: вебсайт. URL: <https://ecoaction.org.ua/ievropejskyjzelenyj-kurs.html>
15. Україна та Європейський зелений курс: річ. моніторинг. звіт, 2022 р. URL: https://dixigroup.org/wp-content/uploads/2023/01/2022_richnyj_egdmonitor_ua-upd.pdf.
16. Грачук В.С. Правове регулювання енергетичних правовідносин в Україні в контексті сталого розвитку. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2024. С. 107-113.
17. . Матійчук Л., Новосад О., Павлова О. Державні та ринкові шляхи регулювання системи енергетичної безпеки. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. №

5(5). DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-5\(5\)-139-152](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2022-5(5)-139-152).

18. Марцеляк О.В., Марцеляк С.М., Марцеляк М.О. Поняття конституціоналізму і його трансформація в умовах війни *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Право»*. Випуск 35, 2023. С. 97-111.

19. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. І том. Станом на 17 лютого 2025 року. / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2025. 708 с.

20. Кузнєцова Л. В. Щодо питання академічної доброчесності як складової адміністративно-управлінської діяльності ЗВО (теоретико-правове дослідження). *Соціальний розвиток: економіко-правові проблеми*. 2025. № 2. С. 104-111. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/sdeli_2025_2_14

21. Возний М. В. Адміністрування митних платежів як об'єкт фінансово-правового регулювання. *Економіка. Фінанси. Право*. 2025. № 1. С. 23-26.

22. Ментух Н. Ф. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання протидії митній злочинності. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 487-493. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2025_1_83.

23. Сарнавський М. Адміністративно-правові основи діяльності військового омбудсмена: міжнародний досвід і перспективи України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2025. Вип. 87(3). С. 160-168. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2025_87\(3\)_25](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2025_87(3)_25).

24. Лихова С. Я. Вплив рішень ЄСПЛ на кваліфікацію провокації кримінального правопорушення. *Науковий вісник НДІ проблем досудового розслідування*. 2025. № 1. С. 21-35. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvndipdr_2025_1_4

25. Лемак О. В. Соціальна держава: сутнісне, безпеково-правове та кримінологічне значення. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 615-622. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2025_1_104

26. Калаур І., Зайцева-Калаур І. Цифрова річ як об'єкт цивільних прав: законодавча модель правового режиму та доктринальні тенденції. *Цивілістична платформа*. 2025. № 1. С. 6-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/civplat_2025_1_4.

27. Грабар Н. М. Об'єкти цивільних прав в оновленому цивільному законодавстві: окремі проблеми рекодифікації *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2025. Вип. 87(1). С. 201-205. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2025_87\(1\)_30](http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvuzhpr_2025_87(1)_30).

28. Бичкова С. С. Засоби захисту інтересів відповідача у цивільному процесі (з огляду на стандарти Європейської конвенції з прав людини та принципи цивільного судочинства). *ScienceRise. Juridical Science*. 2025. № 1. С. 10–14. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/srjusc_2025_1_4.

29. Берназюк І. М. Штучний інтелект як нова реальність та його потенційний вплив на конституційно-правове регулювання в Україні. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2025. № 1. С. 76-82. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/anpopr_2025_1_13

30. Недолуга Д. С., Андрущенко Т. С. Конституційно-правові аспекти реалізації права власності на землю. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Право*. 2025. Вип. 88(1). С. 328-334. URL:

13. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотечно-інформаційні ресурси – [книжковий фонд](#), періодика та фонди на [електронних носіях](#) бібліотеки Північного кампусу ЛНУВМБ імені С.З. Ґжицького, державних органів науково-технічної інформації, наукових, науково-технічних бібліотек та інших наукових бібліотек України.

2. *Електронні інформаційні ресурси мережі інтернет з переліком сайтів:*

Офіційний сайт Верховної Ради України: <http://www.rada.gov.ua>.

Офіційний сайт Президента України: <http://www.president.gov.ua>.

Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <http://www.kmu.gov.ua>.

Офіційний сайт Міністерства економіки України:

<https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.

Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <https://www.mof.gov.ua/uk>

Офіційний сайт Національного банку України: <http://www.bank.gov.ua>

Офіційний сайт Міністерства юстиції України (<https://minjust.gov.ua/>).

Офіційний сайт Єдиного державного реєстру судових рішень

(<http://www.reyestr.court.gov.ua/>).

Офіційний сайт Кабінету електронних сервісів

(<https://psjust.gov.ua/elektronni-posluhy/elektronni-servisy-on-layn/>)

Інформаційний центр Міністерства юстиції України

(https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/25287988/).

Портал Державних Будівельних Норм України (<https://dbn.co.ua/>).

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Курс передбачає роботу в колективі. Студенти під час лекційних занять ведуть конспект з відповідної теми. Під час заняття або ж в кінці лектор ставить питання, веде діалог з аудиторією для кращого засвоєння теоретичного матеріалу. Середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.